א) סנהדרין מה: מכות ז., ב) לעיל יד. [ב"מ לו.], ג) לקמן סו., ד) [לקמן סו: על: עב.ו. ה) ב״מ כט:.

מוסף רש"י

אמר לשנים תנו גט לאשתי. אע"ג דלא אמר כתבו ותנו, הרי אלו יחתמו בעלמן ולא יאמרו לעדים לחרים לחתום, דלאו בית דין מנינהו ללוות על דין מנינהו לאות על אחרים אלא עדים שוינהו, ובגמרא מפרש על כתב הגט אם יכולין ללוות לסופר אחר לכתוב או הם לשלשה כתבו בט וחנו לאשחי. חט"ם שהן ראויין ליעשות בית דין כיון דבהדיא אמר להו כתבו, לא ב"ד שוינהו אלא עדים (לקמן סו:). כאן עליס (לקמן סו:). כאן שנה רבי. נמשנה זו למדנו רבי שסתס המשניום, אין השואל רשאי להשאיל. דבכולהו שייך למימר אין רלונו שיהא פקדונו ביד אחר .(ב"מ כט:)**.**

מוסף תוספות

א. וקס״ד דרשב״ג אפי׳ חלה קאמר. לשנ״ל, ב. שגילה הכעל דעתו מהר"ם שי"ף. ג. דמשמע שגם הנתינה צריכין לעשות. מצינא למימו דלאו דוקא שיתנו הן עצמן, אלא. תוס' הרא"ש.

פסקי רי"ד י. בותני' המביא גט בא״י וחלה הרי זה משלחו ביד אחר ואם אמר לו טול לי ממנה חפץ פלוני לא ישלחנו ביד אחר שאין רצונו שיהא פקדונו ביז אחר. פי׳ בא״י שאינו צ״ל בפני נכתב ובפני נחתם בפני נכונב ובפני נווונם משלחו ביד אחר ועושה שליח מאליו שלא בב״ד. רב כהנא חזוו דוקא אם חלה שהוא בייה נמי לכל אמר רב כהנא חלה תנז. אנוס וה"ה נמי האונסים אז משלחו ביד אונס לא ישלחנו ביד אחר. פשיטא חלה קתני מהו חלה והאי דקתני חלה אורחא דמילתא קתני . גט לאשתי או לג׳ כתבו גט וחוו לאשחי הרי אלו ותנו לאשוני זווי אזן יכתבו ויתנו אינהו אין שליח לא. פי׳ אם אמר לשוים חוו גט לאשחי ולא לכתוב גט וליתנו לאשתו ואע"פ שלא אמר להם אלו יכתבו ויתנו ולא יאמרו לסופר ויכתוב או לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו הם בעצמם ולא יאמרו לאחרים לכתוב שהרי אמר להן כתבו אבל אם אמר לג׳ תנו גט לאשתי ויתנו מפני שעשאן ב״ד . ורשאין לעשות שליח אבל שליח ובמתני׳ הכי תנן הרי זה משלחו ביד אחר אמר

סו לא חוו ליה וכומא. כלומר לא שכיח הלכך לא מספקינן בהכי: אבל בב"ד של ישראל ביון דגמר דיניה לקשלא מיקשל קשלי ליה. בותבר' המביא גט בא"י. שאין לריך לומר בפני נכתב ונחתם: משלחו ביד אחר. ועושה שליח מאליו ושלא בב"ד: ואם אמר לו. בעל לשליח: טול לי הימנה חפך פלוני. כשתתן לה את הגט לא ישלחנו

ביד אחר: גבו׳ חלה חנן. דאנים וה״ה לכל אונסין אבל אי לא אנים לא ישלחנו ביד אחר: אי דאמר ליה הולד. ולא אמר ליה אתה בעצמך הולך: ואי. מתני׳ ר״ש: אפילו. לא אמר ליה אתה הולך כי חלה נמי לא: ה"ז משלחו כו'. ולא מפליג בין חלה ללא חלה ועושה שליח אחר דהולך לא משמע אלא טרח שיבא גט זה לידה: איבעים אימא. מתני׳ דאמר ליה הולך ואפ״ה בעינן חלה דברייתא דקתני ה"ז משלחו והוא דחלה: ואיבעים אימא. מתני׳ דאמר ליה את הולד וחלה שאני וברייתא דקתני לא ישלחנו בדלא חלה וכן נמי כי תוקמא כרבן שמעון חלה שאני ור"ש בשלח חלה: חמר לשנים חנו גע לאשתי. ולא נתן להם גט עשאן עדים ואע"פ שלא אמר להם אתם עלמכם כתבוהו הרי אלו יכתבו ויתנו ולא יאמרו לסופר ויכתוב כדמפרש לקמן: או לשלשה לתבו גע כו' יכתבו. הם עלמם שהרי אמר להם כתבו אבל אמר לשלשה תנו גט לאשתי יאמרו לאחרים ויכתבו ויתנו מפני שעשאן ב"ד ורשאין לעשות שליח אלמא אין היחיד עושה שליח: בויון דבעל. שעליו לכתוב את הגט ואינו רולה שידעו בו רבים שאינו יודע לכתבו: הכא. גבי הולכה: לא קפיד. דמאי קפידא איכא: רבא אמר. התם היינו טעמה דלה משוו שליח שלה מסר להם אלא דברים ואין בדברים כח להיות חוזרים ונמסרים לאחר אבל גט דאית ביה מששא חוור ונמסר: שליח מתנה. שאמר בעל הבית לב' עדים כתבו שטר מתנה לפלוני אי טעמא דגט משום בזיון הוא הכא ליכא למימר הכי שהרי אין עליו לכותבו דתנן (ב"ב דף קסו:) והמקבל נותן את השכר הלכך אם ירצו יאמרו לאחרים ויכתבו ולמ"ד מילי לא מימסרן הני נמי לא מימסרן: אמר ריש לקיש כאן שנה רבי. במשנה זו שנה לנו רבי: אין השואל כו'. דהא דתנן לא ישלחנו ביד אחר לא משום בטולי שליחות דגיטא נקט לה דאם שילח ביד אחר הגט גט דאע"ג דאין רלונו שיהא פקדונו ביד אחר שליח לגרש מיהא שויה אלא האי דתנן לא ישלחנו לאשמועינן דאין השואל רשאי להשחיל: זו אפי׳ סיכוקום יודעין אוסה. דאם השאילה לו לא לצורך אחרים השאילה לו דאין השואל רשאי להשאיל ונמלא זה עובר על דעתו ומהניטו: אלא. משום שליחות דגט גופיה תנא לא ישלחנו דאם שלחו ביד אחר זימנין דגיטא נמי לא הוי גיטא ולקמן מפרש מאי זימנין: אל סגרשה אלא בימין וגרשה בשמחל. דלח שויה שליח להכי האי נמי פעמים ששליחות הגט תלוי בחפן ואיכא קפידא לבעל: דכולי עלמה כו'. דמדהמר ר' יוחנן זימנין

אע"ג דאמר בסנהדרין (דף מב:) שהיה אחד רוכב על סוס וסודרין בידו מלאו לו זכות היה הלה מניף בסודרין מכל מקום לא שכיח: רשב"ג אומר בין כך ובין כך לא ישלחנו ביד אחר. אוהם

דרכשינן (קדושין דף מא.) ושלח ושלחה מלמד שהשליח עושה שליח היינו היכא אבל בב"ד של ישראל כיון דנפק ליה דינא דאין הבעל מקפידב: משום בזיון לקטלא קטלי ליה א"ל אביי ב"ד של ישראל דבעל. פירש בקונטרס שעליו לכתוב גמי אפשר דחזו ליה זכותא כי חזו ליה זכותא את הגט ואינו רוצה שידעו רבים שאינו מקמי דליגמר דינא בתר גמר דינא תו לא חזו יודע לכותבו והא דקאמר יכתבו ויתנו ג ליה זכותא לימא מסייעא ליה ¢כ"מ שיעמרו אגב יכתבו נקט יתנו אי נמי על ידי שנים ויאמרו מעידים אנו את איש פלוני שנגמר שיאמרו לאחר שיתן ירגיש בדבר דינו בבית דינו של פלוני ופלוני ופלוני עדיו שהבעל לא כתבו ומקפיד גם על הנתינה וא"ת מאי בזיון איכא והא תנן (לעיל דף ה"ז יהרג דלמא בורח שאני ת"ש שמע מב"ד כב:) האשה כוחבת את גיטה אלמא אין על הבעל לכתוב וי"ל דלעולם על של ישראל שהיו אומרים איש פלוני מת איש פלוני נהרג ישיאו את אשתו מקומנמריםים הבעל לכתוב אלא הא קא משמע לן של עובדי כוכבים איש פלוני מת איש דאפילו אשה כותבת כשר דידעת לאקנויי: ומילי לא מימסרן לשליח. פלוני נהרג אל ישיאו את אשתו מאי מת ומאי נהרג אילימא מת ממש ונהרג ממש דכוותיה ר"מ ור' יוסי פליגי לקמן בפ' התקבל גבי עובדי כוכבים אמאי אל ישיאו את אשתו (דף מו:) באומר לשלשה תנו דהסבר הא קיי"ל כל מסיח לפי תומו הימוני מהימני ר"מ דעשאן ב"ד ור' יוסי פליג דאפי׳ אמר לב"ד הגדול שבירושלים ילמדו ליה אלא לאו מת יוצא למות ונהרג יוצא ויכתבו ויתנו לה אבל באומר לשנים ליהרג וְקתְנִי בב"ד של ישראל ישיאו את תנו או לשלשה כתבו ותנו אפילו ר"מ אשתו לעולם מת ממש ונהרג ממש דכוותיה מודה דיכתבו ויתנו ולא מימסרי לשליח גבי עובדי כוכבים אמאי לא והא קיי"ל דכל כדמוכח מתניתין דהתם והא דקאמר מסיח לפי תומו הימוני מהימני הני מילי במילתא דלא שייכי בה אבל במילתא בגמ׳ שלחו ליה מבי רב לשמואל אמר לשנים כתבו ותנו גט לאשתי ואמרו רשייכי בה עבדי לאחזוקי שקרייהו: ב'תני' לסופר וכתב וחתמו הן מהו שלח להו "המביא גם בא"י וחלה הרי זה משלחו ביד תלא והדבר לריך תלמוד ופריך מהא דאמר שמואל הלכה כרבי יוסי דאמר אחר יואם אמר לו מול לי הימנה חפץ פלוני מילי לא מימסרן לשליח הוה מלי לא ישלחנו ביד אחר ישאין רצונו שיהא למיפרך דבשנים אפילו ר"מ מודה דלא פקדונו ביד אחר: גב" אמר רב כהנא חלה מימסרן אלא ניחא ליה לאקשויי שמואל תנן פשימא חלה קתני מהו דתימא ה"ה אדשמואל ועוד דהוה מצי למימר אע"ג דלא חלה והאי דקתני חלה אורחא דטעמיה דר"מ משום בזיון דבעל דמילתא קתני קמ"ל היכי דמי אי דא"ל הולך וקסבר שמואל דבכתיבה ליכא בזיון אבל בחתימה כשיחתמו אחרים הוא אע"ג דלא חלה נמי ואי דא"ל את הולך אפי' דאיכא בזיון דמיפרסמא מילתא בחתימה חלה נמי לא ואי רשב"ג אפילו חלה נמי לא טפי ומיהו הוה מצי למיפרך מדשמואל דתניא הולך גם זה לאשתי ה"ז משלחו ביד דהכא דקסבר טעמא משום מילי אחר את הולך גם זה לאשתי הרי זה לא דאמר מתנה הרי היא כגט אלא כיון ישלחנו ביד אחר רשב"ג אומר יבין כך ובין שהיה לריך להביא משמואל דהכא ה״נ כך אין השליח עושה שליח איבעית אימא הולך והוא דחלה ואי בעית אימא את הולך וחלה שאני ואי בעית אימא ירשב"ג היא וחלה שאני תנן המביא גם בא"י וחלה הרי

פריך מאידך דשמואל דהתם: באן שנה רבי אין השואל רשאי להשאיל. אפילו למאן דאמר בהמפקיד (ב"מ דף לו.) שומר שמסר לשומר פטור שהרי מסרו לבן דעת דאין יכול לומר לו אין רצוני שיהא פקדוני ביד אחר נהי דלא מיחייב מ"מ לכתחלה אין לו לעשות:

היבא דנפקה לאפיה. נקט הכי משום דמתניתין חיירי בחלה השליח הראשון ולא הגיע לעיר :סב סבוסב

כגם ושמואל אמר המתנה הרי היא כגם: ואם אמר לו מול לי הימנה חפץ פלוני: אמר ריש לקיש כאן שנה רבי יאין השואל רשאי להשאיל יואין השוכר רשאי להשכיר אמר לו רבי יוחגן יזו אפילו תינוקות של בית רבן יודעים אותה אלא זימנין דגימא נמי לא הוי דנעשה כמי שאמר לו "אל תגרשה אלא בבית וגירשה בעלייה אל תגרשה אלא בימין וגירשה בשמאל "דכולי עלמא היכא דנפקה לאפיה ויהבה ליה חפץ והדר שקלה מיניה גימא כולי עלמא לא פליגי דגימא גימא מעליא הוי כי פליגי היכא דא"ל

ליה חפץ. לההוא שליח שני: דכ"ע לא פליגי דהוי גיטא. דאע"ג דאין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר שליחות דגיטא לא בטיל ככל שלוחי גיטא שיכולין לעשות שליח דאגט לא הפיד בעל לדבר זה דגט אינו חלוי בחפץ דאפשר שילך ויטול החפץ וישלח הגט ביד אחר הלכך אפי׳ שינה בחפץ אין זה שינוי בגט שהרי קיבל החפץ ואח״כ נתן:

זה משלחו ביד' אחר ורמינהו יאמר לשנים

תנו גם לאשתי או לשלשה כתבו גם ותנו

לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו אינהו אין אבל

שליח לא אמר אביי התם מעמא מאי משום

בזיון דבעל הכא בעל לא קפיד רבא אמר

משום דמילי נינהו יומילי לא מימסרן לשליח

מאי בינייהו איכא בינייהו שליח מתנה

ובפלוגתא דרב ושמואל רב אמר מתנה אינה

דזימנין דגיטא בטיל אם שנה כדבעינן לפרושי ואע״ג שהגיע חפצו לידו ולא הפסיד כלום בטל גיטא דעבר על דעתו וקפיד . דומיא דבית ועלייה דלא מפסיד בעל מידי ואפ״ה בטל גיטא וה״ה הכי נמי הכא והשתא אזיל ומפרש אימת הוי קפידא ובטל דובה א באת היא משטר זכל היה את היב היבא באת היבה באת היה היבה והשואה את הופה שה את היה קברה הבשל האפיר היהבא לה גיטא דמדקאמרינן זמנין דגיטא לא הוי משמע דלפעמים הוי גיטא ואפילו שלחו ביד אחר. זיכא דנפקא לאפיר היהבא ליה הפץ והדר שקלא גיטא מיניה דכ"ע לא פליגי דגיטא מעליא הוי: פי׳ כשאמר הבעל לשליח ראשון טול לי ממנה חפץ פלוני אע"פ שאמר לו טול חפץ ברישא והדר תן לה גט ואזל שליח ראשון ומינה שליח שני כיון דלא שינה שליח שני מדעתו

דבעל הכא בעל לא קפיד פי׳ התם שמינהו שליח לכתוב הגט מ״ה אינו רשאי לומר לאחר שיכתוב שהוא בזיון לבעל שעליו מוטל לכתוב גט לאשתו דכתיב וכתב ונתן ואינו רוצה שידעו בו שאינו יודע לכתוב אבל הכא גבי הולכת גט ליכא משום הנוס ליטוב ב לאטור וכורב וכובר נותן היה והוב שליום. בישהם ליינו ליטוב שהביה להטוב הוקוב המלידה בליינו שלא מסר בדיונא דבעל ולא קפרד. רבא אמר מלינ נותרו ומילי לא מימסרן לשליח פיי התם היינו טעמא דלא משוי שליח שלא מסר להם אלא דברים ואין בדברים כח להיותם חוורים ונמסרים לאחר אבל גט דאית ביה ממשא חוזר ונמסר ולקמן בפרק האומר התקבל אמרינן כיון דמילי לא מימסרן לשליח אפילו אמר לג׳ תנו שעשאן ב״ד ואפילו אמר לב״ד הגדול שבירושלים אין

דגיטא נמי לא הוי משמע דרוב פעמים

הוי גיטא ואפי׳ שלחו ביד אחר: ויהבה

לו א מיי׳ פ״ז מהל׳ גירושין ה"ד ופ"ט הלי לה סמג עשין ג טוש"ע אָה״ע סי׳ קמא סעי׳ לח: לז ב מיי׳ פ״ט שם סמג שם מוש"ע שם סעיף :63

לח גד מיי׳ שם טוש״ע שם פעיף לח: לם ה מיי׳ ה מיי' פ"ד מהל' וכייה הלכה י סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סימן

שכירות הלכה ד סמג עשיו עד טוש"ע ח"מ סימו שמב [וברב אלפס ב"מ פ"ב עה: ועוד שם פ"ג דף פ ע"ל וברל"ם שם פ"ב סימן יטן: בא ז מיי' פ"א מהלכות שכירות שם מתנ שם טוש"ע ח"מ סימן שו סעיף

מב ח מיי' פ"ט מהלי גירושין הלכה לג סמג עשין נ'טוש"ע אה"ע סימן קמא סעיף מה: בגל ט מיי׳ שם הלכה לה טוש"ע שם סעיף נא:

פסקי רי"ד (המשר) רשאים לומר לאחרים לכתוב דמילי לא מימסרן . לשליח: מאי בינייהו איכא שאמר בעל הבית לשני בני אדם כתבו שטר מתנה לפלוני על שדה זו לאבי דאמר משום בזיון דבעל . הכא ליכא למימר הכי שהרי אין עליו לכותבו דתנן והמקבל נותן שכר הלכך אם ירצו יאמרו לאחרים ויכתבו ולרבא דאמר משום דמילי נינהו מחוה ומי מילי ויוהו שהרי לא מסר להם כלום ואל לאחרים לכתוב ואותן אחרים אינן רשאין לכתוב שהרי לא הרשם בעל הבית: כפלוגתא רב אמר מתנה אינה כגט וקמו להו רבא ושמואל . (אמרה) ותרווייהו) בחדא והכי נמי אמרינן בפרק , --- יו התקבל אמר שמואל הלכה מימסרן לשליח. ואם אמר לו טול לי ממנה חפץ וכר׳: י הייל כאן שנה רבי אין השואל רשאי להשאיל ואיז השוכר רשאי להשכיר בתוך ימי שאלתה או בתוך שכירותה שירצה דלגבי דידיה השאיל והשכיר ולא חנם אינו רשאי למסור לשומר אחר ומ״ה חוי לא ישלחנו ביד אחר ולא ישלחנו ביד אחר ולא משום ביטולי גיטא אתני דאע"ג דשלחו ביד אחר דמטי חפציו לידיה דבעל בין ע״י שליח קמא בין ע״י שליח בתרא: א״ל ר׳ יוחנן . זו אפילו תינוקות של בית י. רבז יודעיז אותה שאיז לו בעל למסור פקדונו ביד . אחר אלא זמנין דגיטא נמי

תגרשה אלא בבית וגירשה

בעליה אל תגרשה אלא

קסבר ר' יוחנן האי דתני

. לא ישלחנו

ביד אחר